

Allmän språkvetenskap
Kandidatuppsats
Språk- och litteraturcentrum
Lunds universitet
HT 2023

LUNDS
UNIVERSITET

Levande och döda böjningar

Genus, animathet och adjektivkongruens i fyra svenska dialekter

Alva Kniivilä

Handledare: Niklas Erben Johansson

Abstract

Most systems of nominal classification have some vague semantic basis, and animacy is one of the most commonly used semantic parameters. It has been suggested that the *e*-suffix, found in Swedish adjectives, is a marker of animacy rather than a masculine marker, as previously claimed. The aim of this study is to investigate this claim in four different Swedish dialects. This is done by conducting a survey where participants listen to speakers of their own dialect using the suffix in different grammatical environments. The results show that the *e*-suffix is not preferred in any cases, except for when agreeing with animate masculine nouns. This indicates that the semantic scope for *-e* is not animacy, but rather male sex.

Innehållsförteckning

Abstract	2
Innehållsförteckning.....	3
1. Inledning	4
2. Bakgrund.....	5
2.1. Nominalklassificering i världen	5
2.2. Svenskans genus	9
2.3. Syfte och frågeställning.....	12
3. Metod	13
3.1. Material	13
3.2. Deltagare	17
3.3. Procedur	17
4. Resultat.....	18
4.1. -e och -a	18
4.2. Formellt och semantiskt	20
4.3. Dialektala skillnader.....	21
7. Diskussion.....	24
7.1. Animathet och maskulinum.....	25
7.2. Dialektala skillnader	26
7.3. Högt och lågt	27
7.4. Begränsningar och framtida forskning	28
8. Sammanfattning.....	29
Referenser.....	31
Bilaga 1.....	34
Bilaga 2.....	40
Bilaga 3.....	41
Bilaga 4.....	42

1. Inledning

Svenskans två genus syns på hur substantivets attribut kongruensböjs – alltså på skillnaden mellan *en* klok kvinna och *ett* klokt barn (Teleman et al. 1999:208ff). Drygt en tredjedel av världens språk har nominalklassificeringssystem där kongruensböjning av relaterade ord synliggör vilket genus, eller vilken klass, substantivet har (Allasonnière-Tang et al., 2021:2). Bland dessa system finns det en stor variation när det kommer till graden av grammatikalitet, där vissa främst har sin grund i formella faktorer såsom morfologi och fonetik, och andra främst i semantiska faktorer (Corbett, 1991). Enligt Corbett (1991) har dock de flesta språk ett system där såväl semantiska som formella faktorer spelar in i nominalklassificeringen, i varierande utsträckning för de enskilda språken.

Svenskans nutida genus får ses som ett högst grammatiskt system där den semantiska grunden är relativt svår att genomskåda (Van Epps et. al., 2021). Men det svenska genussystemet har genomgått en stor förändring och förenkling sedan fornsvenskans tregenussystem (Pettersson, 1996). Generellt kan man säga att det har skett en förenkling sett till bland annat att det i dagens svenska inte finns kasusböjning eller personböjning i någon större utsträckning (Pettersson, 1996).

Även de svenska dialekterna har genomgått en stor förändring, från att ha varit mer eller mindre sinsemellan obegripliga till dagens mer utjämnade regionalrikspråk (Pettersson (1996:202ff). En dialektal skillnad som har beskrivits som fortfarande aktuell är den mellan adjektivböjningens *-a* och *-e*, där det förstnämnda suffixet beskrivs som det dominerande i Svealand och Norrland och det andra i syd- och västsvenska dialekter (Svenska språknämnden, 2005:90, Teleman et al., 1999:228). Det finns även de dialekter där *-e* används som en rest från det fornsvenska tregenussystemet, och alltså kodar det historiska genus maskulinum (Teleman et al., 1999: 230).

Detta *-e* har ofta beskrivits som en maskulinmarkör som används för att koda att referenten är en man, men Bylin (2016) anser sig ha belägg för att hävda att det snarare är animathet som kodas med detta suffix. Animathet är typologiskt sett en vanlig semantisk grund för indelning av klasser, framförallt i de kongruerande systemen, och är en kategori för de substantiv som betecknar animata ting – såsom människor och djur (Erben Johansson & Cronhamn, 2022:5).

Syftet med denna studie är att undersöka hur olika talare av olika svenska dialekter uppfattar användningen av adjektivsuffixen *-a* respektive *-e* i olika grammatiska situationer. För göra situationen så naturalistisk som möjligt ska deltagarna lyssna på talare av samma dialekt för att sedan svara på frågan: Kan man säga såhär på din dialekt?

2. Bakgrund

I detta avsnitt kommer jag först att översiktligt presentera hur system för nominalklassificering kan se ut i olika delar av världen, för att sedan närmare beskriva den nutida svenskans system. Då det inte finns allmänt accepterade översättningar för alla de termer som jag kommer att använda i denna uppsats så kan det vara på sin plats att vara tydlig här: *nominal classification* har jag valt att översätta till *nominalklassificering*, *noun classes* till *substantivklasser*, och *classifiers* till *klassificerare*.

Aikhenvald (2000) använder enbart termen *genus* för att åsyfta de system som använder två eller tre distinktioner där maskulinum och femininum finns, medan Seifart (2010:731) poängterar att termen av tradition även används om system utan distinktionen mellan maskulinum och femininum såsom danska eller nederländska – eller svenska. Corbett (1991) använder *genus* som paraplyterm för alla kongruerande nominalklassificeringssystem. Aikhenvald (2000) använder istället termen *noun class* för samma fenomen. Av pedagogiska skäl och med hänvisning till lingvistisk tradition gör jag här en åtskillnad mellan substantivklasser och genus – och kommer till det senare att räkna med även de system som inte har en distinktion mellan femininum och maskulinum – däribland svenskans.

2.1. Nominalklassificering i världen

Det finns ett stort antal vitt skilda system för hur substantiv klassificeras i olika språk, men tre kategorier brukar nämnas, vilka utgör en grov men användbar uppdelning: *genus*, *substantivklasser* och *klassificerare* (Allasonnière-Tang et al., 2021:2). Allasonnière-Tang et al. (2021) har gjort en genomgång av hur klassificeringen ser ut i ett representativt urval av 3077 språk, vilket är nära hälften av världens alla språk. Författarnas studie visar att klassificerare är det vanligaste systemet med 26,5% av språken representerade. Detta följs av genus som används av 20,1% av språken, och slutligen substantivklasser som används av

10,3% (Allasonnière-Tang et al.,2021:2). Resterande språk, 46,6%, har inget av dessa system (Allasonnière-Tang et al.,2021:2). Seifart (2010:1) använder fyra kriterier för att definiera vad nominalklassificering är: att substantiv i definierade grammatiska miljöer förekommer tillsammans med klassificerande element, att antalet klassificerande element är fler än 1 men färre än antalet substantiv, att klassificerande element påtvingar klassificering – och att ett betydande antal av språkets substantiv klassificeras. Det finns flera olika definitioner på nominalklassificering (se exempelvis Mcgregor, 2002, som Seifarts är en omarbetad version av) och även om Seifarts möjligen inte är helt uttömmande så är den ändå i min mening den mest allomfattande. Inom det som kallas nominalklassificering ryms allt från klassificerare i mandarin, substantivklasser i swahili till grammatiskt genus i tyskan (Erben Johansson & Cronhamn, 2022:3).

Erben Johansson och Cronhamn (2022) menar att det gynnar förståelsen av svårkategoriserade språk, som kan ha element från flera av kategorierna ovan, att betrakta nominalklassificering som en skala snarare än fasta kategorier. Men även inom denna skala menar författarna att det är meningsfullt att göra vissa gränsdragningar – främst mellan huruvida ett system har kongruens eller inte, alltså mellan klassificerare, och genus och substantivklasser. Författarna har analyserat data från ungefär hälften av världens språkfamiljer varav hälften är kongruerande, och hälften ickekongruerande. I kongruerande system föredras animathet, mänsklighet och kön som semantiska distinktioner mellan olika klasser. Dessa distinktioner är vanliga i klassificerarsystem också, men i dessa system finns vanligen ännu fler semantiska typer (Erben Johansson & Cronhamn, 2022:5).

Ser man nominalklassificering som en skala mellan olika grad av grammatikalitet eller semantik är *klassificerare* närmast det semantiska, då de ofta ligger nära det lexikala (Seifart, 2010:721). Det finns olika typer av klassificerare såsom verbklassificerare och substantivklassificerare, men det mest typiska exemplet är de klassificerare som finns i exempelvis mandarin och japanska (Seifart, 2010:721). Dessa är morfem som förekommer tillsammans med räkneord och som kategoriserar referenten utifrån exempelvis animathet, form, storlek, och struktur (Aikehenvald, 2000:98ff). Dessa klassificerare kongruerar inte med någon annan konstituent i satsen, utan fungerar närmast som en självständig lexikal enhet (Aikehenvald, 2000:98ff). I exempel 1-3 syns exempel på klassificerare i mandarin.

- (1) yī gēn xiāngyān (one CL cigarette; 'a cigarette')
- (2) yī jié xiāngyān (one CL cigarette; 'a section of cigarette')
- (3) yī bāo xiāngyān (one CL cigarette; 'a pack of cigarette')

(Zhan, 2007:48)

Dessa klassificerare är att jämföra med svenskans ”en *kopp* kaffe” eller ”ett *glas* öl”, där ”en kaffe” eller ”en öl” nog får betraktas som lite udda i de flesta pragmatiska kontexter, med skillnaden att det i mandarin, och andra språk som har klassificerare, är mycket mer frekvent förekommande och i många fall obligatoriskt (Aikhenvald, 2000:116).

Klassificerare hittas alltså i system som inte har kongruens, utan de används närmast som ett självständigt lexikalt uttryck. Kongruens är det sätt på vilket ett substantivs genus eller substantivklass synliggörs i språket. Corbett (1991) nämner särskilt adjektiv som ett vanligt element som påverkas av kongruens, men även bland annat demonstrativer och bestämda och obestämda artiklar kan påverkas (s. 105ff).

Substantivklasser är en mer grammatisk nominalklassificeringskategori än klassificerare eftersom de kongruerar med språkets andra lexem och inte kan fungera självständigt (Allasonnière-Tang et al., 2021:2). Språk som utnyttjar substantivklasser för att kategorisera nomen kan ha allt från två till flera dussin klasser, och graden av genomskinlighet mellan dessa klasser varierar (Aikhenvald, 2000:2ff). Vilka klasser som finns i de olika språken, och på vilken semantisk grund de vilar på skiftar. Till skillnad från de indoeuropeiska språkens genus så är substantivklassernas semantiska grund ofta en annan än biologiskt kön (Pereltsvaig, 2012). Ett exempel på ett språk som använder ett flertal substantivklasser är swahili. I swahili finns 12 klasser, och dessa har stor spridning vad gäller semantisk koppling (Pereltsvaig, 2012:229). Exempelvis finns klass 1 för människor, klass 7 för bland annat föremål skapade av människor och klass 11, som inte har någon tydlig semantisk koppling (Pereltsvaig, 2012:228ff). Verb, adjektiv, demonstrativer och räkneord måste kongruera med substantivets substantivklass, i exempel (4) och (5) exemplifieras hur detta kan se ut i swahili.

- (4) ki-kapu ki-kubwa ki-moja ki-lianguka
 7-basket 7-large 7-one 7-fell
 'One large basket fell'

- (5) M-tot m-moja A-meanguka
 1-child 1-one 1-fell
 'One child fell'

(Pereltsvaig, 2012:229)

Men det kan inom ett språks substantivklasser även finnas substantiv som inte har någon uppenbar semantisk koppling till de andra inom samma klass, Pereltsvaig (2012:231) exemplifierar med namn på olika språk som i swahili tillhör klass 7, alltså objekt skapade av människor.

Nominalklassificeringskategorin *genus* är det mest grammatiska av systemen eftersom det har få och oftast relativt ogenomskinliga klasser som syns på hur de kongruerar (Allasonnière-Tang et al., 2021:2). Termen *genus* används för de system som utnyttjar två eller tre klasser vilka benämns maskulinum och femininum och ofta återfinns i indoeuropeiska, afroasiatiska och dravidiska språk (Aikhenvald, 2000:18ff). Men *genus* används också om europeiska språk vars nominalklassificeringssystem inte grundas på distinktionen mellan maskulinum och femininum, utan mellan neutrum och utrum – som är ett sammanfall av maskulinum och femininum (Seifart, 2010:731). Tyskan har tre genus, maskulinum, femininum, och neutrum, som syns på hur adjektivet *warm* kongruerar med olika substantiv i exempel 6-8 nedan.

- (6) warm-er Tee
 warm-MASC tea
 (7) warm-e Milch
 warm-FEM milk
 (8) warm-es Wasser
 warm-NEUT water

(Corbett, 1991:124)

Genus är ett vanligt nominalklassificeringssystem i indoeuropeiska språk. Den tidiga protoindoeuropeiskan hade troligen två genus, där distinktionen var mellan animata och inanimata substantiv (Luraghi, 2011:437ff). Senare tillkom genus femininum, möjligen

genom grammatikalisering av klassificerare, vilket gav protoindoeuropeiskan tre genus: maskulinum, femininum och neutrum (Luraghi, 2011:454ff). Detta tregenussystem har i vissa språk fallit samman till bara distinktionen mellan femininum och maskulinum, som i exempelvis spanska. I andra språk har femininum och maskulinum fallit samman och gett distinktion mellan genusen neutrum och utrum, såsom i svenskan, medan vissa, såsom tyskan, har ett bevarat tregenussystem (Carling et al., 2021). När systemen har brutits ner i indoeuropeiska språk är det inte alltid självklart vilka ord som tilldelas vilket genus. Till exempel så har de tyska och spanska orden för 'sol', *sonne* och *sol* olika genus trots gemensamt ursprung – på spanska maskulint genus "el sol", och på tyska feminint genus "die sonne" (Real academia española, 2014 *Sol*, Deutschen Akademie der Wissenschaften, 1976 *Sonne*).

2.2. Svenskans genus

Hur ser det då ut i svenskan, även det ett indoeuropeiskt språk? Svenska är ett av de system där nominalklassificeringen blir synlig genom kongruens. Trosterud (2006:1494) skriver att fornnordiskans genussystem hade samma semantiska grund som den vanligaste i indoeuropeiska språk. Det vill säga ett tregenussystem där substantiv med genus maskulinum refererade till män, personer och levande saker i allmänhet utan hänvisning till biologiskt kön, femininum till kvinnor och kvinnodjur, och neutrum var standardgenuset. Även om grunden är semantisk så är genus det mest grammatiska av systemen, och det är inte alltid genomskinligt vilka substantiv som tilldelas vilket genus (Pereltsvaig, 2012:230).

Fornsvenskan hade samma tre genus som fornnordiskan, och adjektiven kongruensböjdes efter substantivens genus (Pettersson, 2005:98ff). Under 1400-talet förenklas det svenska kasussystemet, vilket i förlängningen gav två genus istället för tre – neutrum och utrum (Pettersson, 2005:172ff). Dessa förändringar skedde främst i stadsbornas talspråk och i profana skrifter, medan de gamla systemen kunde leva kvar länge på landsbygden (Pettersson, 2005:168ff).

Efter sammanfallet av maskulinum och femininum till utrum har svenskan nu två genus – utrum och neutrum (Teleman et al. 1999:61). Det utrala genuset är det dominerande och står för tre fjärdedelar av fallen medan en fjärdedel av substantiven har genus neutrum (Teleman

et al. 1999:59). De två svenska genusen märks av genom vilket bestämdhetsuffix substantivet ges, samt hur dess attribut kongruensböjs när substantivet agerar huvudord i en nominalfras (Teleman et al. 1999:58). Ett substantivs genus är inte i någon större mån beroende av dess egentliga betydelse, men de substantiv som betecknar animata ting har i de allra flesta fall uttralt genus, samtidigt som det finns exempel där animata substantiv har neutralt genus (Teleman et al. 1999:59). Till animata substantiv räknas de substantiv som betecknar levande varelser, företrädesvis sådana som antas ha ett biologiskt kön (Teleman et al. 1999:25). Men animathet eller inanimathet är sällan två låsta kategorier, utan snarare rör det sig om en skala där människan är det mest animata, följt av ickemänskliga animater och slutligen inanimater (Santazilia:2020:813).

Svenskans två genus ses som tidigare nämnt bland annat på hur dess attribut kongruensböjs. Adjektiv i obestämd form kan användas för alla dess syntaktiska funktioner. När det hänvisar till ett substantiv med genus neutrum ges i regel stamslutet *-t*, medan uttralt genus förblir omarkerat, se exempel (1) och (2) (Teleman et al. 1999:208ff).

- (1) Obestämd form utrum singular: en klok häst Hästen är klok
- (2) Obestämd form neutrum singular: ett klok-t djur Djuret är klok-t

När adjektivet står attributivt används bestämd form vilket markeras med suffixet *-a* eller *-e*, se exempel (3) och (4) (Teleman et al. 1999:208).

- (3) Bestämd form: den klok-a hästen
- (4) Bestämd form singular masulinum: den klok-e mannen

Teleman et al. (1999:227ff) benämner *-e* som maskulinböjning, och hävdar att det kan användas i de fall då predikationsbasen har manligt kön eller då predikationsbasen syftar på en person oberoende av kön. Vidare skriver författarna att detta suffix i stor utsträckning är reserverat för mänskliga predikationsbaser och alltså inte kan användas för att åsyfta referenter av manligt kön tillhörande andra arter (Teleman et al. 1999:26). De hävdar också att *-e* i de allra flesta fall endast kan användas då huvudordet har uttralt genus, och endast i undantagsfall då det har neutralt (Teleman et al. 1999:229). I vissa dialekter kan det

förekomma rester av det tidigare tregenussystemet vilket resulterar i att *e*-suffixet används då adjektivet åsyftar ett substantiv med det historiska genus maskulinum, oavsett om referenten är animat eller inte (Teleman et al. 1999:230). Det finns även dialekter där samtliga adjektiv ges suffixet *-e*, oavsett substantivets historiska eller nutida genus. Till exempel så är *-e* huvudallomorf för adjektiv i bestämd form i dialektalt talspråk i västra Värmland, Dalsland, norra Bohuslän, Södermanland, Östergötland och nordöstra Småland (Teleman et al. 1999:209). Men även i sydsvensk och västsvensk dialekt är *-e* det vanliga (Teleman et al. 1999:228). I Norrland och Svealand används *-a* i stor utsträckning genomgående som böjningssuffix (Svenska språknämnden, 2005:90).

Eftersom *e*-suffixet har beskrivits som en böjning som kodar referentens (manliga) kön har detta använts som ett exempel på att svenskan har semantiskt genus, vid sidan av det grammatiska genuset (Bylin, 2016:73ff). Maria Bylin (2016) har undersökt hur variationen mellan adjektivböjningens *-a* och *-e* ser ut i tidningstext och bloggtext. Hon konstaterar att det ”mest basala villkoret” för användning av *e*-suffixet är animathet (2016:96). Detta bygger hon på de fynd där *-e* används för att böja adjektiv där huvudorden innefattar såväl män och kvinnor som djur och kollektiver, medan ickeanimater lyser med sin frånvaro (Bylin, 2016:84ff). Även om substantiv med olika sorters animathet förekommer med *-e*, så är dess vanligaste funktion att markera manligt kön, och i alla fall förutom ett så används *e*-suffixet i utrala nominalfraser i Bylins undersökning (2016:85). I sitt material finner Bylin inget stöd för att variationen mellan *-a* och *-e* skulle vara dialektalt betingad (2016:92).

Fokus för Bylins undersökning är på det svenska skriftspråket, vilket givetvis skiljer sig från det talade språket. Det skrivna språket är standardiserat vilket innebär att skribenten måste följa gällande konventioner, särskilt när det gäller tidningstext – vilket har varit Bylins huvudsakliga källmaterial. Detta betyder att dialektala drag tenderar att gå förlorade i skrift, även om skribenten i sitt talade språk har en utpräglad dialekt (Lagerholm, 2013). Det talade språket är spontant och uppkommer i stunden, och av givna skäl inte synligt på det sätt det skrivna språket är (Lagerholm, 2013). Storstadsregionerna har historiskt varit, och är fortfarande, de drivande språkliga gemenskaperna för språkförändring – på grund av inflyttning, mediaspråk och nya tekniker som får sitt genomslag där först (Pettersson, 1996:172). Under pågående språkförändring kan ofta en osäkerhet gällande just den språkliga

aspekt som genomgår förändring uppstå innan konsensus råder inom språkgemenskapen (Pettersson, 1996).

För den skriftspråkliga svenskan finns det språkvårdande instanser som har rekommendationer för hur den som skriver bör uttrycka sig. I *Svenska skrivregler* (Språkrådet, 2017:112f) skriver författarna att *e*-böjningen främst används då substantivet betecknar en man, men att *a*-böjningen går att använda även i dessa fall – och att det får en allt större spridning. Detta menar de dock inte gäller när substantivet har genus neutrum, då rekommenderas *-a* (Språkrådet, 2017:113). Rekommendationen som ges i *Språkvårdsboken* (Svenska språknämnden, 2005:90ff) är liknande: *e*-böjningen bör undvikas om referenten är en kvinna, eller om det är ett substantiv med genus neutrum som bestäms. Är referenten en man rekommenderas *-e* i första hand (Svenska språknämnden, 2005:90ff).

Dialekt är ett svårdefinierat begrepp. Ofta presenteras det som en skala mellan den *geniuna dialekten*, som skiljer sig från riksspråket gällande alla språkliga aspekter, och *rikspråket*, som närmast liknar talat skriftspråk (Pettersson, 1996:202f). Däremellan finner vi punkterna *utjämnad dialekt* och *regionalt riksspråk*, vilka är de där de flesta talare av svenska befinner sig på skalan. Enkelt uttryckt är en dialekt en språkvariant med geografisk anknytning (Pettersson, 1996:201ff). I denna studie utgår jag från de fyra dialektområdena i Sverige som brukar utgöra en grov indelning mellan olika regionala standardspråk (Institutet för språk och folkminnen, 2020).

Det har till min vetskap inte i närtid utförts några studier där användandet av adjektivböjningens *-a* och *-e* i talad svenska undersökts. Eftersom tidigare beskrivningar gör gällande att skillnader i användningen är dialektalt betingade är det relevant att undersöka detta i flera olika dialekter.

2.3. Syfte och frågeställning

I denna studie undersöker jag hur talare av fyra svenska dialekter uppfattar användandet av adjektivböjningens *-a* och *-e* i olika grammatiska miljöer. För att kunna undvika det standardiserade skriftspråkets effekter vill jag undersöka det talade språket. Detta gör jag genom att försöka svara på följande frågeställning:

Finns det dialektala skillnader mellan hur semantiskt genus och/eller semantisk animathet påverkar svenska talares inställning till adjektivkongruens?

3. Metod

Den data som analyserats för att ge svar på forskningsfrågan har hämtats in via en enkät där deltagarna har fått lyssna på 24 ljudfiler för att sedan ange hur korrekta de anser dem i deras dialekt vara på en 7-gradig skala. I denna del redovisar jag hur jag gått tillväga för att utforma enkäten och samla in svaren. Se bilaga (1) för enkäten i sin helhet, bilaga (2) för metadata om deltagarna, och bilaga (3) för svaren i sin helhet.

3.1. Material

För att undersöka hur semantiskt genus och/eller semantisk animathet påverkar adjektivkongruens har jag valt 12 substantiv med skiftande genus och animathet. För att kunna undersöka skillnaden mellan utrala substantiv med olika semantiskt genus har dessa delats upp i maskulina och feminina substantiv. Denna uppdelning är till största del grundad på vilka anaföriska pronomen substantiven kan ges, och i viss grad även dess historiska genus. Alla genuskategorier har ett animat substantiv som refererar till människor, och ett ickemänskligt. För att få ett större antal datapunkter samt för att få skiftande stamslut har jag för varje kategori valt två olika substantiv. Tabell (1) visar de valda substantiven.

Tabell 1. Substantiven

Semantiskt genus	Animat	Inanimat
Maskulinum	Man Tjur	Hammare Såg
Femininum	Kvinna Ko	Båt Klocka
Neutrum	Barn Lamm	Bord Träd

I de flesta fall korrelerar substantivets semantiska genus med dess historiskt grammatiska, men i vissa fall gör det inte – exempelvis *båt*, som historiskt har haft maskulint genus (SAOB, 1924 *båt*). Även *såg* har ett annat historiskt genus än maskulinum (SAOB, 2001 *såg*). I de fallen gjorde jag bedömningen att det nutida semantiska genuset fick väga tyngre eftersom studiens fokus är hur språket används idag – alltså att båtar kan personifieras med *hon* (Teleman et al., 1999:276), och verktyg, i detta fall såg och hammare, med *han*. Att verktyg kan refereras till med det anaforiska pronomenet *han* har jag endast lyckats hitta anekdotiska källor till, detta diskuteras i avsnitt 7.1.

De 12 substantiven har kombinerats med bestämd artikel och adjektiven *stor* och *liten*. Just dessa adjektiv valdes eftersom de är basala och relevanta för samtliga substantiv, samt därför att de är frekvent förekommande i svenskan. Dessa adjektiv har böjts i bestämd form med antingen *-e* eller *-a*. Samtliga meningar samt hur jag har kategoriserat dem finns i tabell (2) på nästa sida.

Tabell 2. De undersökta meningarna

Nr	Mening	Maskulinum/ Femininum/ Neutrum	Animat/Inanimat	Ändelse
1	Den stora mannen	Maskulinum	Animat	-a
2	Den lille mannen	Maskulinum	Animat	-e
3	Den store tjuren	Maskulinum	Animat	-e
4	Den lilla tjuren	Maskulinum	Animat	-a
5	Den stora kvinnan	Femininum	Animat	-a
6	Den lille kvinnan	Femininum	Animat	-e
7	Den store kon	Femininum	Animat	-e
8	Den lilla kon	Femininum	Animat	-a
9	Det stora barnet	Neutrum	Animat	-a
10	Det lille barnet	Neutrum	Animat	-e
11	Det store lammet	Neutrum	Animat	-e
12	Det lilla lammet	Neutrum	Animat	-a
13	Den stora hammaren	Maskulinum	Inanimat	-a
14	Den lille hammaren	Maskulinum	Inanimat	-e
15	Den store sågen	Maskulinum	Inanimat	-e
16	Den lilla sågen	Maskulinum	Inanimat	-a
17	Den stora båten	Femininum	Inanimat	-a
18	Den lille båten	Femininum	Inanimat	-e
19	Den store klockan	Femininum	Inanimat	-e
20	Den lilla klockan	Femininum	Inanimat	-a
21	Det stora bordet	Neutrum	Inanimat	-a
21	Det lille bordet	Neutrum	Inanimat	-e
23	Det store trädet	Neutrum	Inanimat	-e
24	Det lilla trädet	Neutrum	Inanimat	-a

Dessa meningar lästes upp och spelades in av fyra talare av olika dialekter. En med västsvensk dialekt, en skånsk dialekt, en med norrländsk dialekt och en med mälardalsdialekt. Detta för att enkätdeltagarna ska ta ställning till grammatikaliteten i en mening uppläst på mer eller mindre deras dialekt. Dessa dialekter har valts för att representera de största dialekterna i svenskan (Institutet för språk och folkminnen, 2020), samt därför att de har beskrivits ha olika mönster gällande användningen av *-a* och *-e*. Indelningen är gjord delvis utefter ISOFs presentation av regionala standarddialekter. Givetvis hade det varit av intresse att ha fler dialekter representerade, exempelvis finlandssvenska och gotländska dialekter, men av tillgänglighetsskäl har dessa lämnats därhän i denna studie. De inspelade personerna fick ta del av ett samtyckesdokument (se Bilaga 4) och använde i samtliga fall utom ett sina egna telefoner för att spela in materialet. Eftersom de flesta inspelningarna gjordes på distans av deltagarna själva samlades inte underskrifter in.

För att undvika att talarnas emfas skulle kunna påverka enkätdeltagarnas svar så slumpade jag slumpade jag ordningen för meningarna som de fyra talarna skulle läsa in med hjälp av Random (<https://www.random.org/lists/>). När samtliga inspelningar var gjorda använde jag mjukvaran Audacity (version 3.3.3) för att skapa 24 ljudfiler per dialekt, alltså en per mening från tabell 2.

För att enkätdeltagarnas svar inte skulle påverkas av ordningen på ljudfilerna slumpade jag återigen ordningen på dessa med hjälp av Random (<https://www.random.org/lists/>). Detta för att undvika frågeordningsbias (Furnham, 1986). För varje enkätdeltagare skapade jag en delad mapp på Google docs där ljudfilerna var numrerade efter den slumpade ordningen. Enkätens första del bestod av frågor som ska ge mig relevant metadata. Först efterfrågade jag ålder, kön, och högsta avslutade utbildning. Därefter frågade jag deltagarna vilken dialekt de talar, var i Sverige de växte upp och var i Sverige deras föräldrar växte upp. I den sista, och största, delen av enkäten lyssnade deltagarna på de 24 inspelade meningarna och angav ett värde mellan 1 och 7 för att svara på frågan: Kan man säga såhär på din dialekt? Den sjugradiga *Likertskalan* valdes eftersom den tillåter respondenterna att ange graden av intensitet i sin attityd gentemot de olika upplästa meningarna (Jamieson, 2004). Frågan formulerades så öppet och neutralt som möjligt för att deltagarna skulle svara på vad deras intuition sa dem, istället för att svara på vad de trodde var det rätta svaret.

3.2. Deltagare

Enkäten och de delade Googlemapparna skickades ut till personliga kontakter. Jag gjorde den initiala bedömningen av deltagarnas dialekt själv, och avgjorde alltså vilka ljudfiler vilka deltagare skulle lyssna på. 19 personer svarade på enkäten, men på grund av missförstånd har en deltagare uteslutits från resultatet. Av de svar som har använts var 5 talare av norrländsk dialekt, 4 av västsvensk, 4 av mälardalsdialekt, och 5 talare av skånsk dialekt. En av de norrländska deltagarna bistod mig vad gäller rekrytering av fler norrländska deltagare, men på grund av missförstånd i kommunikationen lyssnade dessa på ljudfilerna i samma ordning – alltså inte på de individuella mapparna jag hade skapat för att undvika frågeordningsbias. På grund av det begränsade tidsomfånget gjorde jag bedömningen att det var bättre att använda de svaren trots att de inte varit i olika ordning istället för att lägga tid på att hitta nya norrländska deltagare. En av dem angav däremot själv att den talade en annan dialekt än norrländska, och uteslöts därför från resultatet. Av de deltagare vars svar har använts var 12 kvinnor och 6 män. 10 av deltagarna var mellan 20-29, 1 mellan 30-39, 5 mellan 50-59 och 2 deltagare var mellan 60-69 år. Se bilaga (2) för detaljerad information.

3.3. Procedur

Enkätsvaren samlades in under oktober 2023, och genom att skicka in sina svar godkände deltagarna att dessa användes som underlag för denna studie. Respondenterna fick tillgång till ljudfilerna via en personlig delad mapp på Google Docs. Deltagarna fick en länk till enkäten och en länk till den delade mappen. Alla deltagare hade en individuell mapp där ordningen på ljudfilerna var slumpad. De ombads att endast lyssna på ljudfilerna en gång, och sedan svara på frågan. När deltagarna hade skickat in sitt svar tog jag bort möjligheten att lyssna på ljudfilerna.

4. Resultat

När samtliga svar var insamlade sammanställdes de i Excel (version 2310). I detta avsnitt presenterar jag resultatet av undersökningen utifrån deskriptiv statistik, alltså har inga test utförts. De angivna värdena är avrundade till en decimal. Se bilaga (3) för svaren i sin helhet.

4.1. *-e* och *-a*

Resultatet av undersökningen visar att deltagarna är mer positivt inställda till meningar med *a*-böjda adjektiv än med *e*-böjda. Detta gäller såväl för det totala genomsnittet som för genomsnittet för de fyra enskilda dialekterna. Sett till det totala genomsnittliga värdet får meningar innehållande *-a* det genomsnittliga värdet 6,3 på en sjugradig skala, och meningar innehållande *-e* får 3,6. Tabell 4 nedan visar det genomsnittliga värdet för samtliga meningar, både det totala genomsnittet och genomsnittet för de fyra dialekterna. *M* står för mälardalen, *N* för norr, *S* för Skåne och *V* för väst.

Tabell 4. Genomsnittligt värde för samtliga meningar

Mening	Genus	Animathet	Ändelse	Totalt	M	N	S	V
Den stora mannen	maskulinum	animat	-a	5,7	5,5	6	5,8	5,5
Den lille mannen	maskulinum	animat	-e	5,4	4,3	5,2	6	6
Den store tjuren	maskulinum	animat	-e	5,4	3,8	6,8	6	4,5
Den lilla tjuren	maskulinum	animat	-a	5,5	4,5	6	5,8	5,5
Den stora kvinnan	femininum	animat	-a	6,6	5,8	6,8	6,6	7
Den lille kvinnan	femininum	animat	-e	2,8	2,3	3,2	3,2	2,3
Den store kon	femininum	animat	-e	3,3	2,3	3,2	4,2	3,3
Den lilla kon	femininum	animat	-a	6,3	4,8	6,8	7	6,5
Det stora barnet	neutrum	animat	-a	6,7	6,5	6,8	7	6,5
Det lille barnet	neutrum	animat	-e	3,3	1,8	3,6	4,2	3,3
Det store lammet	neutrum	animat	-e	2,7	1,5	2,2	4	2,8
Det lilla lammet	neutrum	animat	-a	6	6	6,8	7	3,8
Den stora hammaren	maskulinum	inanimat	-a	6,7	6,3	6,8	7	6,5
Den lille hammaren	maskulinum	inanimat	-e	4	2,8	5	4,6	3,3
Den store sågen	maskulinum	inanimat	-e	3,3	1,8	3,6	4,2	3,3
Den lilla sågen	maskulinum	inanimat	-a	6,6	5,8	6,8	6,8	7
Den stora båten	femininum	inanimat	-a	6,8	6,3	6,8	7	7
Den lille båten	femininum	inanimat	-e	3,8	2,3	4,4	4,4	3,8
Den store klockan	femininum	inanimat	-e	3,4	1,8	4,4	4,8	2
Den lilla klockan	femininum	inanimat	-a	6,6	6	6,8	7	6,5
Det stora bordet	neutrum	inanimat	-a	6,3	6,3	5,6	7	6,5
Det lille bordet	neutrum	inanimat	-e	2,4	2	2,6	3,2	1,8
Det store trädet	neutrum	inanimat	-e	3,3	2,5	2,2	5,8	2,3
Det lilla trädet	neutrum	inanimat	-a	6,3	6,5	6,8	7	4,8
Totalt				5	4,1	5,2	5,7	4,6

Sett till genomsnittet för samtliga enkätsvar så får den mening som har ett *a*-böjt adjektiv genomgående ett högre värde än den med ett *e*-böjt inom de meningspar som delar substantiv. I exempel 1-4 illustreras detta med det genomsnittliga värdet inom parentes.

- (1) Den stora kvinnan (6,6)
- (2) Den lille kvinnan (2,8)
- (3) Den store kon (3,3)
- (4) Den lilla kon (6,3)

Detta gäller även genomsnittet för de enskilda dialekterna – med några undantag. Det genomsnittliga värdet för de skånska talarnas svar är högre för meningar med *e*-böjt adjektiv än med *a*-böjt i två fall. För respondenter från gruppen Väst respektive Norr gäller detta i ett fall vardera. Alla dessa undantag rör de meningar med animata maskulina substantiv. I exempel 5-8 illustreras dessa undantag med det genomsnittliga värdet för de enskilda dialekterna inom parentes.

- (5) Den lille mannen (V:6; S:6)
- (6) Den stora mannen (V:5,5; S:5,8)
- (7) Den store tjuren (N:6,8; S:6)
- (8) Den lilla tjuren (N:6; S:5,8)

Samtliga meningar innehållande *a*-böjda adjektiv har fått ett totalt genomsnittligt värde högre än 6 förutom exempel (6) och (8) ovan, alltså de animata maskulina substantiven. Alla meningar som har fått ett genomsnittligt värde högre än 6 innehåller *a*-böjda adjektiv. De meningar som fått det högsta genomsnittliga värdet sett till samtliga svar är (9), (10) och (11) nedan. Det genomsnittliga värdet inom parentes.

- (9) Den stora båten (6,8)
- (10) Det stora barnet (6,7)
- (11) Den stora hammaren (6,7)

Dessa meningar har också fått något av de tre högsta genomsnittliga värdena för varje enskild dialekt. Samtliga meningar innehållande ett *e*-böjt adjektiv, förutom (5) och (7) ovan, har fått ett genomsnittligt värde lägre än 4, eller i ett fall värdet 4. De meningar som fått det lägsta värdet är (12), (13), och (14) nedan.

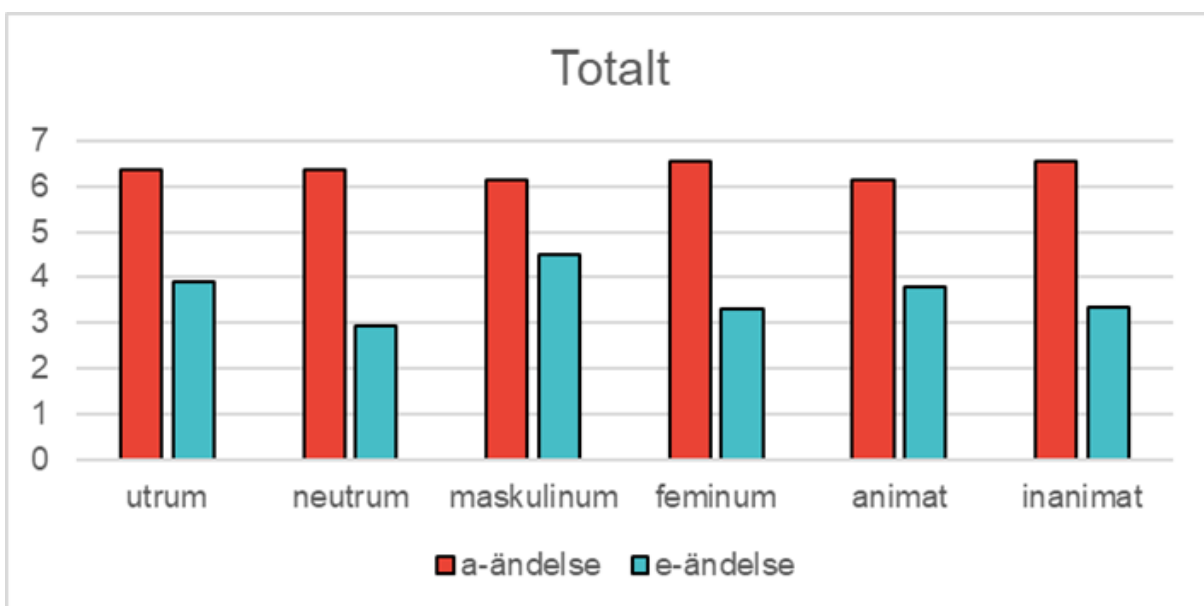
- (12) Det lille bordet (2,4)
- (13) Det store lammet (2,7)
- (14) Den lille kvinnan (2,8)

Förutom exempel (13) så har samtliga av dessa meningar även fått något av de tre lägsta värdena för varje enskild dialekt. Exempel (13) har det fjärde lägsta genomsnittliga värdet inom dialektgruppen Väst.

4.2. Formellt och semantiskt

Resultatet visar att acceptansen gentemot *-e* respektive *-a* inte påverkas nämnvärt av huruvida meningens substantiv är animat eller inanimat, vilket illustreras i tabell 5 nedan.

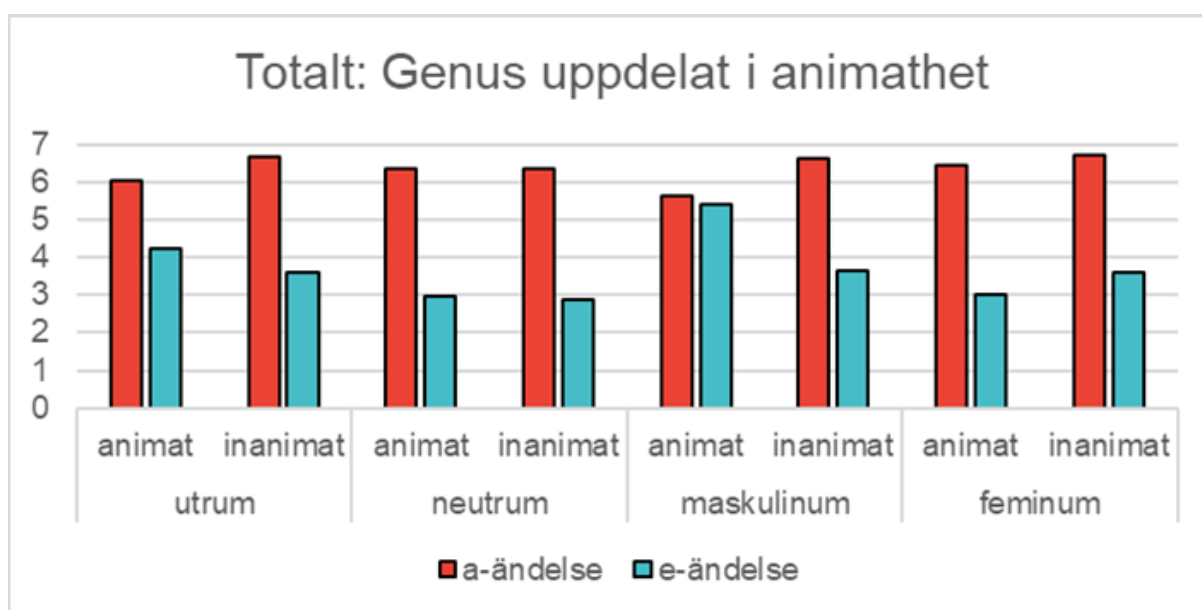
Tabell 5. Genomsnittligt värde för de 6 grammatiska kategorierna (utrum är maskulinum och femininum sammanslaget)

Acceptansen för *a*-ändelse är likartad oavsett genus och animathet (värden mellan 6,1 och 6,6), medan *e*-ändelse är något mer accepterat för meningar innehållande substantiv med genus maskulinum.

Ser man till både genus och animathet så sticker kategorin ”maskulinum + animat” ut. *E*-ändelsen ges här ett värde på 5,4 – att jämföra med övriga kategorier där meningar innehållande *e*-böjda adjektiv får ett värde mellan 2,9 och 3,6. Även acceptansen för *a*-böjda adjektiv sticker ut i denna kategori. Meningar innehållande dessa har ett genomsnittligt värde på 5,6, vilket är lägre än i övriga kategorier där värdet är mellan 6,3 och 6,7. Detta illustreras i tabell 6 nedan.

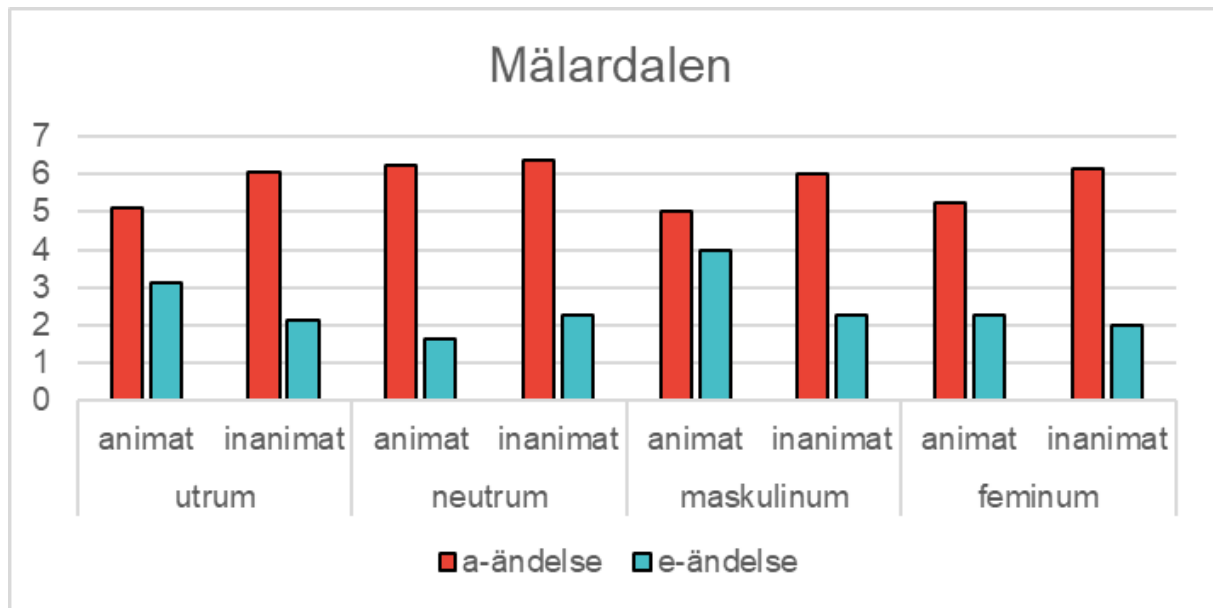
Tabell 6. Genomsnittligt värde utifrån både animathet och genus

4.3. Dialektala skillnader

Samtliga dialektgrupper ger meningar innehållande *a*-böjda adjektiv ett högre genomsnittligt värde än meningar innehållande *e*-böjda – även om vissa *e*-meningar har fått ett högre värde, som tidigare nämnt. Men det finns en viss variation mellan de fyra dialekterna gällande vilka kategorier som får det högsta respektive det lägsta värdet.

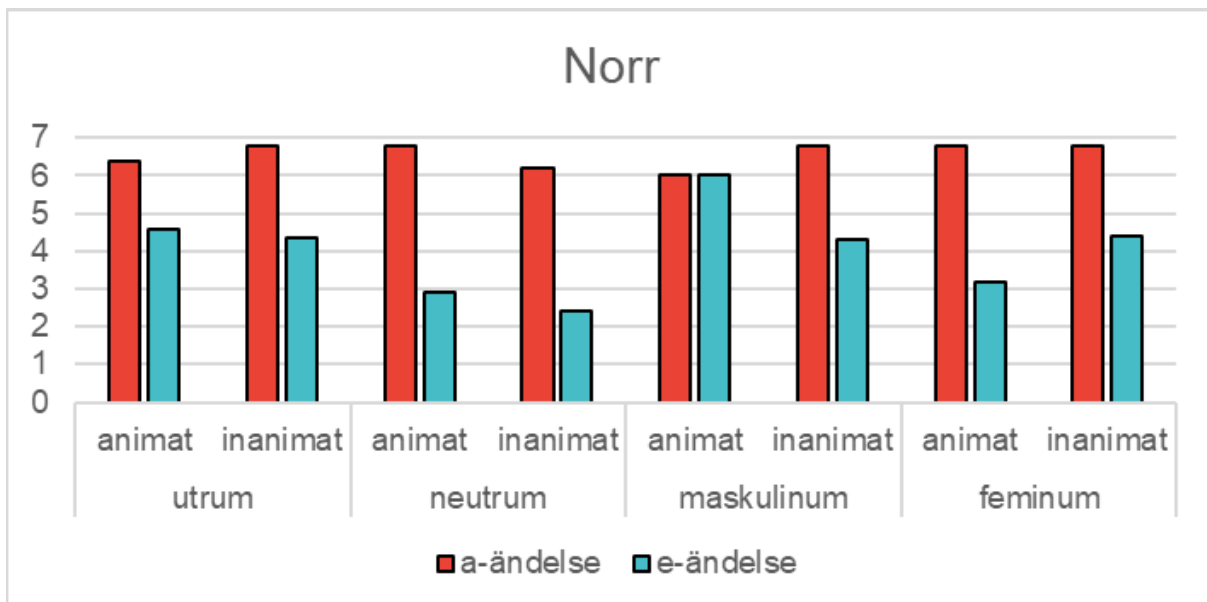
Tabell 7. Genomsnittligt värde för mälardalsdialekt

Mälardalsdialekt har det lägsta genomsnittliga värdet för samtliga meningar – 4,1.

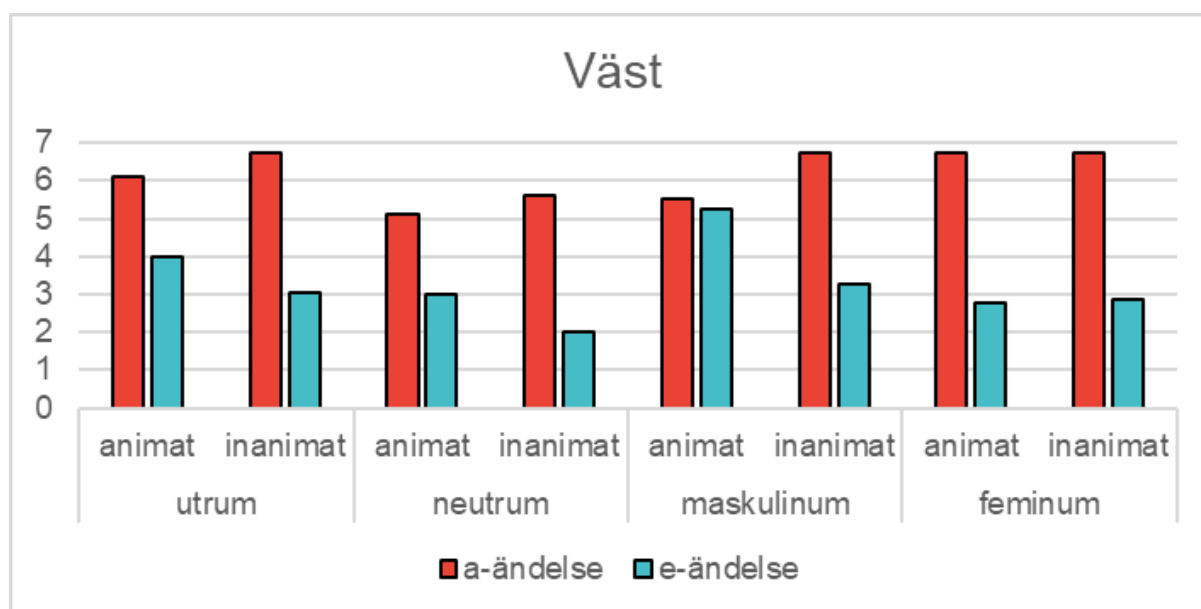
Dialektgruppen har även det lägsta genomsnittliga värdet för såväl meningar innehållande adjektiv med e-ändelse (2,4) samt för a-ändelse (5,8). Det lägsta genomsnittliga värdet har de två meningar i kategorin ”neutrum+animat+e” fått. Det genomsnittliga värdet för dessa två meningar är 1,6. Det lägsta värdet för meningar innehållande *-a* ges till kategorin ”maskulinum+animat”, som har det genomsnittliga värdet 5. Även ”femininum+animat+a” får ett relativt lågt värde – 5,3. Meningarna inom kategorin ”maskulinum+animat+e” har det genomsnittliga värdet 4, vilket är det högsta värde någon kategori med *e*-böjda adjektiv får från dialektgruppen.

Tabell 8. Genomsnittligt värde för norrländska

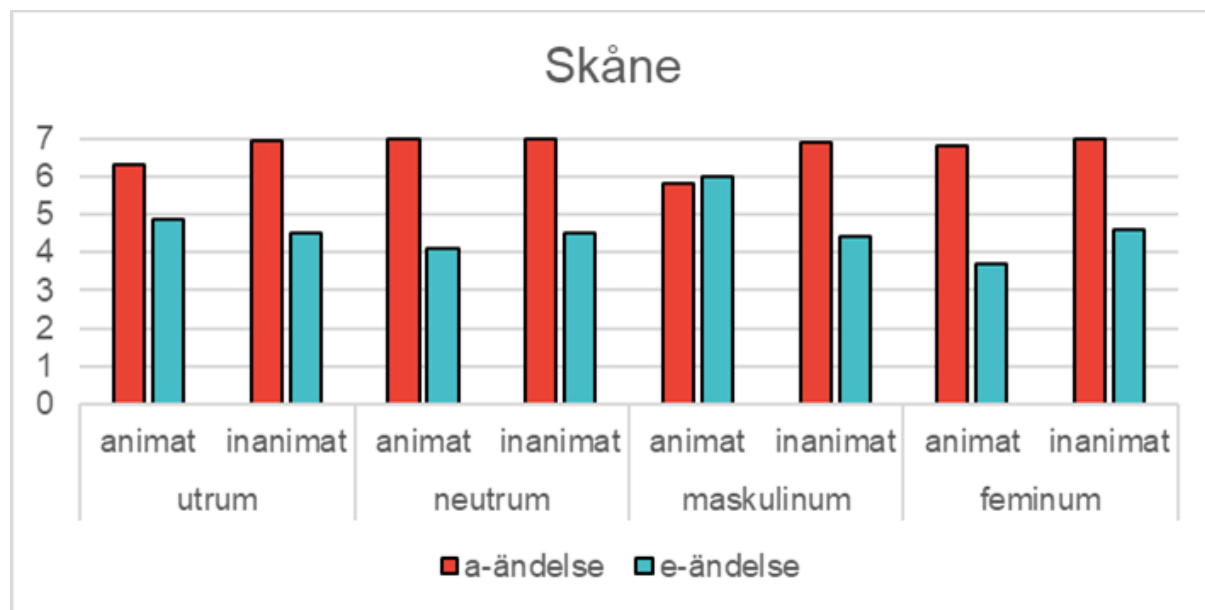
Dialektgruppen Norr har det genomsnittliga värdet 5,2 för samtliga angivna värden. Tabell 8 visar att samtliga meningar innehållande *a*-böjda adjektiv har fått värdet 6 eller högre. Det lägsta *a*-värdet, 6, har ”maskulinum+animat+*a*” fått. Samma genomsnittliga värde har meningarna i kategorin ”maskulinum+animat+*e*” fått, vilket är det högsta värdet för meningar innehållande *e*-böjda adjektiv. De andra kategorierna har fått värden mellan 2,4 och 4,6. Det lägsta *e*-värdet har de meningar innehållande *e*-böjda inanimata substantiv med neutrumgenus fått – 2,4.

Tabell 9. Genomsnittligt värde för västdialekt

Tabellen för talare av västdialekts svar visar att samtliga meningar med *a*-böjda adjektiv har fått ett genomsnittligt värde högre än 5. De meningar med *a*-böjda adjektiv som fått det lägsta genomsnittliga värdet hittas i kategorierna ”neutrum+animat” och ”maskulinum+animat”. De meningar med *e*-böjda adjektiv som fått det högsta genomsnittliga värdet hittas i kategorierna ”maskulinum+inanimat”, ”femininum+animat” samt ”femininum+inanimat”. Dessa får alla 6,8. Värdena för meningar innehållande *e*-böjda adjektiv är mellan 2 och 5,3. Det lägsta *e*-värdet, 2, har ”Neutrum+inanimat” fått. ”Maskulinum+animat+*e*” har fått värdet 5,3, vilket är det högsta värdet för någon kategori med *e*-böjt adjektiv.

Tabell 10. Genomsnittligt värde för skånska

Svaren från de skånska respondenterna har det högsta genomsnittliga värdet av samtliga dialekter – 5,7. De genomsnittliga värdena för a- respektive e-böjning är också de högsta – 6,8 för *-a* och 4,6 för *-e*. Den enda kategori med a-böjda adjektiv som fått ett värde lägre än 6 är ”maskulinum+animat”, som har ett värde på 5,8. Tre kategorier med *a*-böjda adjektiv har fått värdet 7, alltså det högsta värdet. ”Femininum+animat+*e*” har fått det genomsnittliga värdet 3,7, vilket är det lägsta värde dialektgruppen ger någon kategori. Detta följs av kategorin ”neutrum+animat-*e*” som har fått värdet 4,1. De meningar innehållande maskulina animata substantiv med *e*-böjt adjektiv har av skåningarna fått det genomsnittliga värdet 6. Detta är alltså ett högre värde än vad ”maskulinum+animat” får med *a*-böjt adjektiv. Skånskan är den enda dialekt där det genomsnittliga värdet är högre för *e*-böjt än för *a*-böjt i någon kategori.

7. Diskussion

I detta avsnitt diskuterar jag resultaten av min studie med hänvisning till bakgrunden. Därefter presenterar jag förslag för framtida forskning. När jag hänvisar till meningsnummer är det de som presenteras i tabell (2) i metoddelen jag åsyftar.

7.1. Animathet och maskulinum

Det finns inget som pekar på att animathet skulle ha en inverkan på huruvida deltagarna i studien föredrar *-e* eller *-a*, förutom när det gäller animata substantiv med maskulint genus. Detta gäller alltså de meningar med substantiven *tjur* och *man*. Genomgående för alla dialekter är att ”maskulinum+animat” är den kategori där *e*-suffixet får det högsta genomsnittliga värdet. Ser man till de enskilda meningarna så har de båda fått det genomsnittliga värdet 5,8. Att det gäller även *tjur* talar emot beskrivningen i SAG som beskriver *-e* som i stort sett reserverat för mänskliga referenter. Resultaten talar även i viss mån emot Bylins (2016) slutsatser, där hon alltså menar att *e*-suffixet signalerar animathet. De meningar innehållande animata feminina substantiv och *e*-böjda adjektiv har av de skånska talarna fått gruppens lägsta värde. Även de andra tre dialektgrupperna är relativt negativt inställda till *e*-böjning i de meningar med feminina animata substantiv. Sett till det totala genomsnittet så får dessa, tillsammans med meningar innehållande ”neutrum+animat+*e*” och ”neutrum+inanimat+*e*” de lägsta värdena. Detta pekar mot en ovilja gentemot att adjektiv med *e*-böjning används tillsammans med något annat med maskulina animata substantiv.

Bylin undersöker i sin studie förekomsten av *e*- och *a*-böjningen i den skrivna svenskan, medan jag har undersökt attityden till desamma i talad svenska. Det sätt respondenterna i min studie har svarat på behöver inte nödvändigtvis vara lika med hur de själva uttrycker sig, utan det är möjligt, eller kanske rentav troligt, att svaren snarare är en indikation på hur de uppfattar andras användning av de två böjningsformerna. Det finns även givetvis en stor skillnad mellan det skrivna och det talade språket i sig, vilket gör att resultaten av min studie inte är helt och hållet jämförbara med de resultat Bylin presenterar. Det faktum att min undersökning endast innefattade ett litet antal ord, 6 animata och 6 inanimata, medför en osäkerhet vad gäller resultatets pålitlighet.

De meningar som innehåller maskulina inanimata substantiv och *e*-böjda adjektiv har inte fått något betydande högre värde än andra meningar med inanimata substantiv och *e*-böjda adjektiv. Detta antyder att det inte är avgörande för respondenterna huruvida substantiven kan personifieras med *han* eller inte, för att de ska betrakta det som korrekt. Men samtidigt är dessa de ord där jag har minst belegg för att de faktiskt refereras till med det anaforiska pronomenet *han*. Det är en stor brist för studien att de maskulina inanimata

substantivens möjlighet att personifieras enbart är grundade på anekdotisk bevisföring, eftersom detta gör att resultatet gällande dem blir svårt att tolka.

Båda de maskulina substantiv jag har använt i min studie har det grammatiska genuset utrum, vilket har beskrivits som ett kriterium för suffixet *-e*. Det hade varit av intresse att i studien även inkludera maskulina substantiv med det grammatiska genuset neutrum för att kunna undersöka denna beskrivning.

Utifrån mina resultat är det svårt att på ett mer träffsäkert sätt placera in svenskans genussystem på den skala jag presenterar i bakgrunden. Det finns semantiska inslag kopplat till hur kongruensböjning med *-e* används, men det är utifrån mina resultat inte möjligt att avgöra om detta är avhängigt av det grammatiska genuset.

7.2. Dialektala skillnader

De dialektala skillnaderna som framträder av mitt resultat är i viss utsträckning samstämmiga med den beskrivning som ges i bakgrundsavsnittet. Deltagarna från Skåne är de mest positiva till *e*-suffixet och mälardalsdeltagarna de mest negativa. Däremot är talarna av västdialekt i min studie inte så positiva till *-e* som befintliga beskrivningar gör gällande. Inte heller dialektgruppen Norr uppvisar det mönster man hade kunnat förvänta sig. Där verkar det inte som att deltagarna är särskilt negativa till *-e*. Påståendet att *-a* genomgående skulle användas i Norrland, och *-e* genomgående i väst- och sydsvenska finns det i min studie inget som pekar mot.

Den skånska dialektgruppen är förhållandevis positiva till både *-a* och *-e*, medan den med mälardalsdialekt är genomgående negativa till både *-a* och *-e*. En möjlig förklaring till att skåningarna är så pass positiva till båda böjningssuffixen kan vara deltagarnas föräldrar, i kombination med hur skånskan sett ut historiskt. Endast en av de ur den skånska dialektgruppen uppger att båda hennes föräldrar vuxit upp i Skåne, resterande har en eller två föräldrar med utomskånsk bakgrund. Det är alltså möjligt att acceptansen för *-a* är ett inflytande sprunget ur deltagarnas föräldrars dialekter. Sydsvenska dialekter har historiskt beskrivits som dialekter som ofta använder *-e*, vilket troligen är varför mina resultat visar samma positiva inställning till *-e*. Det genomsnittliga värdet för deltagare som talar mälardalsdialekt är det genomgående lägsta, både vad gäller meningar med *a*-böjda och *e*-böjda adjektiv. En möjlig förklaring till detta skulle kunna vara att kollapsen av

trogenussystemet skapat en större osäkerhet i dialekter som inte haft det levande lika länge som de andra. Eftersom Stockholm är huvudstad sker det en stor inflyttning från hela Sverige till mälardalsregionen. Det är alltså möjligt att dialekten påverkas av stor inflyttning av talare av andra dialekter, vilket då har gett upphov till en förvirring.

Samtliga deltagare har uppgett sig vara uppvuxna i en stad, och de flesta i större städer. Ingen uppgav sig vara uppvuxen på landsbygden eller i en mindre by. Denna stadscentrering gör det svårt att dra några generella slutsatser för dialekterna i stort, eftersom man där måste ta hänsyn till dialekterna på landet, som oftast är mer utpräglade. Exempelvis så uppgav samtliga från väst sig tala göteborgska, vilket inte är representativt för den västsvenska jag velat undersöka.

Bylin finner med sin studie inga belägg för att dialektala skillnader skulle vara en förklaring till de olika preferenserna gällande *-e* och *-a*, men hon har som tidigare nämnt grundat sin studie på skriftspråk, där dessa dialektala skillnader är utsuddade. I min studie finner jag däremot dialektala skillnader, och dessa är inte helt och hållet samstämmiga med tidigare beskrivningar.

7.3. Högt och lågt

Av de tre meningarna som har fått ett genomsnittligt värde under 3 (mening 6, 11 och 22) har samtliga *e*-böjda adjektiv. Två av meningarna har substantiv med genus neutrum, och motviljan till *e*-böjning vad gäller dessa är i linje med det SAG beskriver – att det främst är utrum substantiv som kan trigga en kongruensböjning med *-e*. Dock så finns även här en viss dialektal skillnad då de skånska talarna ger ett 2,5-1,2 punkter högre värde till den meningen innehållande ett animat substantiv (lamm) än vad resterande dialektgrupper gör. Denna skillnad är dock inte tydlig sett till mening 6. Där har substantivet det grammatiska genuset utrum och är animat, vilket utifrån Bylins beskrivning borde ge en större acceptans för *-e*. Gissningsvis så är det här det semantiska genuset femininum som skapar en motvilja för *-e*. Detta är alltså i linje med det SAG skriver angående maskulinböjning, vilket enligt resultaten från min studie verkar vara en ganska passande benämning.

Vad gäller de tre meningar som har fått högst genomsnittligt värde så är förhållandet neutrum/utrum det motsatta. Här har två meningar substantiv med genus utrum, och en med

genus neutrum. Och förhållandet mellan animat och inanimat är även det omvända – två av tre meningar har inanimata substantiv. Samtliga dessa meningar har *a*-böjda adjektiv. Utifrån dessa sex meningar skulle man med lite försiktighet kunna dra slutsatsen att det som talar emot användning av *e*-böjning är genus neutrum, och annan animathet än maskulint. Det som talar emot användandet av *a*-suffixet är animathet och maskulinum, då detta är den kategori där *-a* får det lägsta värdet.

Det är även möjligt att deltagarna reagerade på användningen av själva adjektiven – alltså att de inte uppfattade det som passande att referera till en *liten* kvinna, ett *stort* lamm eller ett *litet* bord. Exempelvis så innehåller samtliga av de meningar som har fått det högsta värdet ordet *stora*, och det är svårt att veta om detta har haft någon inverkan. Samtidigt så är det svårt att hitta mer passande ord som är lika frekvent förekommande och basala som de jag slutligen valde.

7.4. Begränsningar och framtida forskning

Framtida forskning som ämnar undersöka den talspråkliga acceptansen gentemot *e*-suffixet bör sträva efter att ha ett större antal deltagare, samt en mer heterogen grupp deltagare. På grund av den tidsmässiga begränsning ett kandidatarbete innebär har jag varit tvungen att använda mig av personliga kontakter och andra deltagare som funnits nära till hands, vilket har lett till en relativt homogen deltagargrupp vad gäller uppväxtorter, utbildningsnivå och i viss mån ålder. Den ojämna fördelningen i de olika dialektgrupperna gör resultaten svårjämförbara. Med en större bredd vad gäller deltagare, och ett större antal, hade resultatet blivit än mer relevant.

De som bidrog till studien med de inspelade meningarna ombads att läsa meningarna, samt att ta en cirka en sekund lång paus mellan meningarna. Det hade varit önskvärt att de inspelade meningarna hade varit mer likartade vad gäller uppläsningshastighet samt intensitet. Detta hade man kanske kunnat uppnå med hjälp av tydligare instruktioner.

För att få en bättre bild av hur adjektivändelserna används i hela det svenska språkområdet hade det givetvis varit intressant att ha ett större antal dialekter. Även en större spridning vad gäller uppväxtort, alltså stad eller landsbygd hade varit ett bra sätt att få ett mer träffsäkert resultat.

Som tidigare nämnt så är det fullt möjligt att de enskilda orden påverkade deltagarna, detta gäller både adjektiven och substantiven. Här hade man för framtida studier kunnat ha fler substantiv än två inom varje kategori, samt växla mellan fler adjektiv. För att deltagarna inte skulle vara lika medvetna om vad det var de tog ställning till så hade ett alternativ kunnat vara att i enkäten inkludera meningar som inte var avsedda att hjälpa till med att svara på forskningsfrågan, utan bara agera som utfyllnad.

Det skulle även vara av intresse att med hjälp av inspelat material undersöka hur produktiviteten ser ut i olika dialekter, eftersom denna studie endast har undersökt acceptansen i talat språk. Exempelvis hade man i framtida forskning kunnat analysera användningen av böjningssuffixen i talspråkkorpusar, eller göra nya egna inspelningar.

8. Sammanfattning

Med föreliggande studie har jag utifrån en enkätstudie med ljudfiler undersökt hur talare av fyra svenska dialekter förhåller sig användandet av *-a* respektive *-e* som adjektivsuffix i olika grammatiska miljöer. Detta har jag gjort genom att konstruera 24 meningar innehållande animata och inanimata substantiv med olika semantiska genus samt adjektiven *liten* och *stor* i bestämd form med suffixen *-e* och *-a*. Substantiven valdes för att kunna undersöka vilken effekt deras animathet och genus hade på acceptansen gentemot de olika bestämdhetsuffixen. Dessa meningar spelades in av fyra talare av olika dialekter: skånska, norrländska, västsvensk dialekt, och mälardalsdialekt. Jag har ämnat undersöka attityden på ett så naturalistiskt sätt som möjligt, genom att ha dialektspecifika inspelningar samt utnyttja flera olika dialekter. Mitt fokus varit på talad användning för att kunna bortse från skriftspråkliga effekter. Jag inkluderade olika dialekter eftersom det har beskrivits som en faktor för användningen. Undersökningen genomfördes med hjälp av en digital enkät där deltagarna på en sjugradig skala angav hur korrekta de ansåg 24 inspelade meningar vara. Enkäten besvarades av 19 deltagare varav 18 svar användes till studien. Av dessa var 5 talare av norrländsk dialekt, 5 talare av skånsk dialekt, 4 av västsvensk och 4 av mälardalsdialekt.

Resultatet visade att respondenterna var betydligt mer positiva till *a*-suffixet än till *e*-suffixet i de allra flesta grammatiska situationer. Huruvida substantivet var animat eller inte påverkade inte acceptansen gentemot *-a* eller *-e* i någon högre grad. Inte heller substantivets semantiska genus hade någon tydlig inverkan. Men sett till både animathet och genus så stack

de meningar innehållande maskulina animata substantiv. Här var acceptansen för *e*-böjda adjektiv betydligt högre, både i hela respondentgruppen i stort och i de fyra enskilda dialektgrupperna. Den skånska dialektgruppen gav ett högre genomsnittligt värde till meningarna med maskulina animata substantiv och *e*-böjda adjektiv än till de med *a*-böjda.

I den skånska dialektgruppen fick både de meningar med *a*-böjda och med *e*-böjda adjektiv det högsta genomsnittliga värdet jämfört med de andra dialektgrupperna. Mälardalsdialekten gav tvärtom genomgående de lägsta värdena. En möjlig förklaring skulle kunna vara att de respondenter som talar skånska i samtliga fall förutom ett hade föräldrar som talade en annan dialekt, vilket kan ha bidragit till att de både har det historiskt skånska *-e*, samt det i Svealand, och andra delar av Sverige, historiska *-a*. Vad gäller mälardalen är det möjligt att inflytande från inflyttade med andra dialekter har skapat en förvirring, och att denna skapar en tveksamhet gällande båda bestämdhetsuffixen..

Med denna studie tydliggörs i viss mån den dialektala utbredningen av adjektivsuffixen *-a* och *-e* i talad svenska. Men för att kunna dra mer generella slutsatser om deras användning bör framtida forskning sträva efter en bredare respondentgrupp samt ett större antal datapunkter. Detta för att få en tydligare bild av hur semantiska faktorer samverkar med de mer formella när det kommer till ett språks nominalklassificeringssystem.

Referenser

- Aikhenvald, A. Y. (2000). *Classifiers : a typology of noun categorization devices*. Oxford Univ. Press.
- Allasonnière-Tang, M., Lundgren, O., Robbers, M., Cronhamn, S., Larsson, F., Her, O.-S., Hammarström, H., & Carling, G. (2021). Expansion by migration and diffusion by contact is a source to the global diversity of linguistic nominal categorization systems. *Humanities & Social Sciences Communications*, 8, 1–6. <https://doi.org/10.1057/s41599-021-01003-5>
- Audacity* (Version 3.3.3) [Datorprogram]. Audacity. <https://www.audacityteam.org/>
- Bylin, M. (2016). Adjektivböjningens -a och -e: Ett seglivat variationstillstånd. *Språk Och Stil*, 26, 69–100.
- Carling, G., Allasonnière-Tang, M., Luraghi, S., Pydugadu, S., Lundgren, O., & Larsson, F. (2021). *The lexical and typological trajectory of Indo-European gender evolution*. Abstract from Annual Meeting of the Societas Linguistica Europaea, Athens, Greece. <https://osf.io/59sz8/>
- Corbett, G. G. (1991). *Gender*. Cambridge University Press.
- Deutschen Akademie der Wissenschaften (1976). Sonne. I *Wörterbuch der deutschen Gegenwartssprache*. <https://www.dwds.de/wb/wdg/sonne>
- Erben Johansson, N., & Cronhamn, S. (2022). Vocal iconicity in nominal classification. *Language and Cognition*, 1–26. <https://doi.org/10.1017/langcog.2022.36>
- Furnham, A. (1986). Response bias, social desirability and dissimulation. *Personality and Individual Differences*, 7(3), 385–400–400. [https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1016/0191-8869\(86\)90014-0](https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1016/0191-8869(86)90014-0)
- Institutet för språk och folkminnen. (2020). *Om dialekter*. <https://www.isof.se/lar-dig-mer/kunskapsbanker/lar-dig-mer-om-svenska-dialekter/om-dialekter>
- Jamieson, S. (2004). Likert scales: How to (ab)use them. *Medical Education*, 38(12), 1217–1218. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1111/j.1365-2929.2004.02012.x>

- Lagerholm, P. (2013). *Muntligt och skriftligt i Sverige och svenskan*. Språk- och litteraturcentrum, Lunds universitet.
- Luraghi, S. (2011). The origin of the Proto-Indo-European gender system: Typological considerations. *Folia Linguistica*, 45(2), 435-463. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1515/flin.2011.016>
- McGregor, W. (2002). *Verb Classification in Australian Languages*. Berlin, Boston: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/9783110870879>
- Pettersson, G. (1996). Svenska språket under sjuhundra år : en historia om svenskan och dess utforskande. Studentlitteratur.
- Pereltsvaig, A. (2012). *Languages of the world : an introduction*. Cambridge University Press.
- Random (u.å) *List Randomizer*. Hämtad 25 oktober, 2023, från <https://www.random.org/lists/>
- Real academia española. (2014) Sol. I *Diccionario de la lengua española*. <https://dle.rae.es/sol?m=form#sinonimosYFFnS1v>
- Seifart, F. (2010). Nominal Classification. *Language and Linguistics Compass*, 4(8), 719–736. <https://doi.org/10.1111/j.1749-818X.2010.00194.x>
- Svenska akademien. (1924). Båt. I *Svenska akademiens ordbok*. https://www.saob.se/artikel/?unik=B_4693-0067.fo0h&pz=3
- Svenska akademien. (2001). Såg. I *Svenska akademiens ordbok*. https://www.saob.se/artikel/?unik=S_15821-0071.9v0b&pz=3
- Svenska språknämnden (2018). *Språkriktighetsboken* (Andra upplagan, femte tryckningen). NE.
- Språkrådet (2019). *Svenska skrivregler* (Fjärde upplagan, fjärde tryckningen). Liber.
- Santazilia, E. (2020). The Two Faces of Animacy. *Studies in Language: International Journal Sponsored by the Foundation "Foundations of Language,"* 44(4), 812–830.
- Teleman, U., Hellberg, S., Andersson, E., & Holm, L. (1999). *Svenska akademiens grammatik*. Svenska akad.
- Trosterud, T. (2006). Gender assignment in Old Norse. *Lingua*, 116(9), 1441–1463. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1016/j.lingua.2004.06.015>

Van Epps, B., Carling, G., & Sapir, Y. (2021). Gender assignment in six North Scandinavian languages: Patterns of variation and change. *Journal of Germanic Linguistics*, 33(3), 264–315.
<https://doi.org/10.1017/s1470542720000173>

Zhang, H. (2007). Numeral classifiers in Mandarin Chinese. *Journal of East Asian Linguistics*, 16(1), 43–59.

Bilaga 1

Enkäten

Kan man säga såhär?

Datainsamling Kandidatuppsats HT23

Hej!

Jag är student vid Språk- och litteraturcentrum vid Lunds universitet och vill med denna enkät samla in data som ska användas inom ramen för mitt kandidatarbete. Genom detta projekt vill jag undersöka hur substantiv klassificeras. Forskningshuvudman för projektet är Lunds universitet. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för projektet.

Du kommer att få lyssna på ett antal meningar för att sedan ange om du tycker att man kan säga så på din dialekt.

För att kunna jämföra dina svar med andra deltagares kommer din ålder, kön, uppväxtplats och modersmål att användas som metadata. Du kommer inte att vara möjlig att identifiera utifrån de uppgifter du lämnar. Enkäten bör inte ta mer än ett par minuter att besvara.

Du kommer att kunna ta del av studiens resultat via LUP Student Paper.

Tack!

Alva Kniivilä
alvakniivila@gmail.com

Ålder *

Under 20

20-29

30-39

40-49

50-59

60-69

70-79

Över 80

Kön *

- Man
- Kvinna
- Vill ej ange

Högsta avslutade utbildning *

- Grundskola
- Gymnasium
- Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år
- Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre
- Forskarutbildning

Vilken dialekt talar du? *

Kort svarstext
.....

Var i Sverige växte du huvudsakligen upp? Ange en eller flera städer eller landskap. *

Kort svarstext
.....

Var i Sverige växte dina föräldrar huvudsakligen upp? Ange en eller flera städer eller landskap. Är någon uppvuxen i ett annat land än Sverige, ange då landets namn. *

Kort svarstext
.....

Vilken är din nuvarande bostadsort, och sedan hur länge? *

Kort svarstext
.....

Kan man säga såhär på din dialekt?

Via länken du fått skickad till dig kommer du nu att få lyssna på 24 korta ljudfiler. De är numrerade 1-24. För varje mening vill jag att du i formuläret nedan svarar på frågan: **Kan man säga såhär på din dialekt?**

1 står för Absolut inte, och 7 för Absolut. Du ska inte fundera länge över ditt svar utan svara direkt. Lyssna bara på ljudfilerna en gång. Gå vidare till nästa ljudfil när du har angett ditt svar.

Vad heter den mapp med ljudfiler du har fått länken till? (ex. V1 eller S4) *

Kort svarstext
.....

Mening 1 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 2 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 3 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 4 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 5 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 6 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 7 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 8 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 9 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 10 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 11 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 12 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 13 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 14 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 15 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 16 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 17 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 18 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 19 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 20 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 21 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 22 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 23 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Mening 24 *

	1	2	3	4	5	6	7	
Absolut inte	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Absolut

Tack!

Genom att skicka in dina svar samtycker du till att dessa används som underlag för denna studie.

Bilaga 2

Tidstämpel	Ålder	Kön	Högsta avslutade utbildning	Vilken dialekt talar du?	Var i Sverige växte du huvudsakligen upp? Ange en eller flera städer eller landskap.	Var i Sverige växte dina föräldrar huvudsakligen upp? Ange en eller flera städer eller landskap. Är någon uppvuxen i ett annat land än Sverige, ange då landets namn.	Vilken är din nuvarande bostadsort, och sedan hur länge?	Vad heter den mapp med ljudfiler du har fått länken till? (ex. V1 eller S4)	Deltagare
10-18-2023 20:14:29	20-29	Kvinna	Gymnasium	uppländska/rikssvenska	Uppsala	Uppland	Malmö, ett par år	M1	Deltagare 1
10-24-2023 17:03:21	20-29	Kvinna	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Stockholmska	Stockholm	Stockholm	Stockholm sedan två år tillbaka	M2	Deltagare 2
10-20-2023 16:13:51	20-29	Man	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Stockholmska, innerstaden	Normalm, Stockholm	Stockholm, båda föräldrar	Linköping sedan 2019	M3	Deltagare 3
10-21-2023 18:00:26	20-29	Man	Gymnasium	Västmanländska	Västerås	Västerås båda två	Linköping 4 år	M4	Deltagare 4
10-23-2023 9:16:26	50-59	Kvinna	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Norrländska	Född i Stockholm i Luleå mellan 6-20 år gammal	Kalix, Boden (Sävast)	Malmö sedan 2000	N1	Deltagare 5
10-20-2023 17:15:25	60-69	Man	Forskarutbildning	Norrländska Kiruna-varianten	Kiruna	Kiruna respektive Boden	2010 Uppsala	N2	Deltagare 6
10-20-2023 17:39:18	30-39	Man	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Norbotten Boden	Boden Norrbotten	Kiruna samt Luleå	Uppsala sen 14 år tillbaka	N2	Deltagare 7
10-20-2023 21:04:43	50-59	Kvinna	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Norrländska	Västerås och Luleå	Överkalix respektive Finland	2010 Uppsala	N2	Deltagare 8
10-20-2023 21:07:59	20-29	Kvinna	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Norrländska	Boden och Uppsala	Luleå respektive Kiruna	2010 Uppsala	N2	Deltagare 9
10-18-2023 9:35:12	20-29	Kvinna	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Skånska	Helsingborg	Kristianstad, Norrköping	Stockholm, två år	S1	Deltagare 10
10-17-2023 1:21:54	20-29	Kvinna	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Skånska/lundensiska	Stockholm, Lund	Småland	Malmö	S2	Deltagare 11
10-17-2023 10:08:47	20-29	Kvinna	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Skånska	Lund	Östergötland samt Ryssland.	Malmö- 2018	S3	Deltagare 12
10-22-2023 17:53:50	60-69	Kvinna	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	skånska	Malmö	Malmö, Höganäs	Lund, 45 år	S4	Deltagare 13
10-24-2023 19:32:28	20-29	Man	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Skånska	Lund	Göteborg och Finland	Linköping sedan 2017	S5	Deltagare 14
10-18-2023 18:11:26	50-59	Kvinna	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Göteborgska	Utanför Göteborg	Småland	Mölnlycke, sen 2008	V1	Deltagare 15
10-17-2023 15:16:48	50-59	Man	Eftergymnasial utbildning kortare än 3 år	Göteborgsdialekt	Landvetter, Göteborg.	Jönköping	Göteborg med omnejd, sedan 23 år.	V2	Deltagare 16
10-19-2023 19:59:44	20-29	Kvinna	Gymnasium	Göteborgska	Göteborg	Jämtland (Östersund) och Småland (Vaggeryd)	Malmö, sedan ca 3 år	V3	Deltagare 17
10-22-2023 12:23:30	50-59	Kvinna	Eftergymnasial utbildning 3 år eller längre	Göteborgska	Kungälv	Kungälv (Bohuslän) och Brälanda (Dalsland)	Malmö sedan 2010	V4	Deltagare 18

Bilaga 4

Informerat samtycke

Datainsamling Kandidatuppsats HT23

Jag är student vid Språk- och litteraturcentrum vid Lunds universitet. Jag vill fråga dig om du vill delta i en studie inom ramen för mitt kandidatarbete. Genom detta projekt vill jag undersöka hur substantiv klassificeras. Forskningshuvudman för projektet är Lunds universitet. Med forskningshuvudman menas den organisation som är ansvarig för projektet.

Jag kommer att spela in ljudet när du läser korta meningar högt. Ljudfilerna kommer senare att spelas upp för andra studiedeltagare. Ditt namn registreras inte. Ljudfilen kommer att sparas på en lösenordskyddad hårddisk. Det kommer att ta någon minut att spela in meningarna.

Du kommer att kunna ta del av studiens resultat via LUP Student Paper. Det är helt frivilligt att delta i projektet. Du kan när som helst välja att inte vara med längre och du behöver inte säga varför. Om du inte längre vill vara med ska du meddela detta till den som ansvarar för projektet, se kontaktuppgifter nedan.

Alva Kniivilä

Alvakniivila@gmail.com